

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ "SIS" 27.12.1989.

INFORMACJE KRAJOWE.

KATOWICE. Od 24.12. na Dworcu Głównym PKP Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne zbiera dary pieniężne, ubrania, lekarstwa dla Rumunii. W specjalnym punkcie GTCh wyłożona jest lista wpisów tych osób, które chcą przyjąć sieroty rumuńskie do swych domów; widnieje tam już 130 imiennych zgłoszeń. Do 27 grudnia zebrano ok. 7 mln złotych. Pierwszy transport odzieży, leków i żywności skierowany został do Timisoary, następny odjedzie najprawdopodobniej 28 lub 29.12 do Bukaresztu. "Jesteśmy związani wolą ofiarodawców - powiedział jeden z przedstawicieli GTCh - to oni dyktują nam jak długo trwać będzie akcja." Podajemy numer telefonu do punktu zbiórki na Dworcu Głównym - 57 55 88.

Prezes Towarzystwa, Dietmar Brehmer, poinformował nas również, o pomocy udzielonej amnestionowanym, z których wielu przyjeżdża na Śląsk w poszukiwaniu pracy. Pomoc prowadzona jest od 16.12. i polega głównie na udzielaniu zasiłków pieniężnych w wysokości od 10 do 60 tysięcy złotych. Zasiłki te są tym cenniejsze, że amnestionowani wychodzą z więzienia z kwotami pieniędzy od kilku do kilkunastu tysięcy złotych, często nie mają dokąd pójść. Dzięki Komisji Charytatywnej Episkopatu Polski każda z osób otrzymała ubranie. Uruchomiono też interwencyjny punkt noclegowy. Lokal udostępniły władze Katowic. Do 27.12. pomocy udzielono 602 osobom. GTCh pośredniczy też w poszukiwaniu zatrudnienia przez amnestionowanych. Okazuje się, że służby, które miały udzielać pomocy z urzędu, nie były do tego przygotowane. Wydano do tej pory 12 mln złotych. 10 kolejnych osób czeka na pomoc. GTCh. czerpie fundusze na swą działalność ze zbiórek pieniędzy, których część otrzymano z Funduszu SOS / 20 mln złotych/.

WARSZAWA. Do 26.12. Komitet Helsiński przy pomocy NZS i Międzyszkolnego Komitetu Solidarności zebrał 66 mln złotych, 2300 dolarów, ok. 40 tysięcy lei oraz równowartość ok. 600 dolarów w innej walucie na pomoc dla Rumunii. Za zlotówki zakupione zostały jednorazowe strzykawki i igły oraz leki typu sulfamidów. Transport tych medykamentów zostanie przekazany do Rumunii 29.12. samolotem. Zbierana jest także odzież - dziennie w granicach kilku ton. Są pewne kłopoty z magazynowaniem tej wielkiej ilości odzieży w pomieszczeniach kościelnych. Dziś Region Mazowsze uruchomił dodatkowe magazyny. Pomoc zorganizowana w ambasadzie Rumunii, będzie kontynuowana.

JASTRZĘBIE ZDRÓJ. 27.12. przewodniczący Śląsko - Dąbrowskiej Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ "S", Alojzy Pietrzyk, wydał oświadczenie w sprawie Rumunii. Oto fragmenty: "Jesteśmy wstrząśnięci ogromem wynaturzeń i zbrodni, do jakich zdolny jest totalitarny system komunistyczny, nawet w fazie agonii. Całym sercem podpisujemy się pod oświadczeniem przewodniczącego NSZZ "S" Lecha Wałęsy /.../. Wzywam wszystkich członków "S", całe społeczeństwo naszego regionu do udzielenia wszelkiej konkretnej pomocy ofiarom krwawej walki o wolność./.../".

WARSZAWA. Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ "S" i Komitet Helsiński podają numery kont, na które można wpłacać pieniądze na pomoc dla Rumunii. Konto zlotówkowe: Warszawa X O/PKO 1603 - 550260 - 132; konto dewizowe: Warszawa X O/PKO 1603 - 202707 - 151 - 6, koniecznie z dopiskiem "Pomoc dla Rumunii". Ponadto

wpłat można dokonywać bezpośrednio na ręce przedstawicieli Komitetu Helsińskiego w Polsce i NZS, którzy dyżurują przy ambasadzie Rumunii w Warszawie, ul. Chopina 10 lub w siedzibie Komitetu Obywatelskiego przy Przewodniczącym NSZZ "S", ul. Fredry 6.

W siedzibie Komitetu Obywatelskiego dyżuruje Zespół Informacji "Pomoc dla Rumunii" w godzinach 9 - 19, soboty 9 -15, tel. 635 43 53.

KRAKÓW. Krakowski Komitet Obywatelski, RKS Małopolska NSZZ "S" oraz Obywatelski Komitet Ratowania Zabytków Krakowa w czasie świąt przeprowadziły zbiórkę pieniędzy na rzecz ofiar wojny domowej w Rumunii - zebrano 60 mln złotych.

KRAKÓW. 27.12. o godz. 14.30 spod kliniki chirurgicznej Akademii Medycznej wyruszyła pięcioosobowa ekipa (w której jest dwóch chirurgów) z lekami, sprzętem medycznym, materiałami opatrunkowymi, krwią, płynami krwiozastępczymi do dwóch miast ptn. Rumunii - w okolice miasta Oradea. Planowane są następne transporty. Organizatorem pomocy jest Ministerstwo Zdrowia i KZ "S" Akademii Medycznej. Jak poinformował rektor Akademii Medycznej klinika przygotowała 200 miejsc dla Rumunów, w tym 60 miejsc dla dzieci.

BYDGOSZCZ. Krajowy Tymczasowy Komitet Założycielski Indywidualnego Rzemiosła "S", z siedzibą w Bydgoszczy, apeluje do wszystkich rzemieślników, właścicieli prywatnego handlu i transportu o przekazywanie darów dla Rumunów. Można je przekazywać w Krajowym Komitecie NSZZ Indywidualnego Rzemiosła w Bydgoszczy przy ul. Piotrkowskiego, w regionalnych komitetach w Koninie, Kamiennej Górze, Jeleniej Górze oraz w miejskich komitetach solidarności pracowniczej w pozostałych miastach.

GDYNIA. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej przygotowuje przyjęcie rumuńskich dzieci w polskich domach na ferie zimowe w lutym. 23 grudnia ZHR wystosował apel "do wszystkich harcerzy bez względu na ich przynależność organizacyjną oraz do wszystkich ludzi dobrej woli o czynne poparcie i włączenie się do tej akcji." Zgłoszenia możliwości przyjęcia dzieci przyjmuje oraz informacji udziela punkt koordynacyjny w Gdyni tel.233-335.

RYBNIK. Regionalna Sekcja Kolumn Transportu Sanitarnego woj. katowickiego zwróciła się do komitetu PZPR w Rybniku o przekazanie budynku Komitetu Miejskiego PZPR na pomieszczenie oddziału pomocy doraźnej w Rybniku.

INFORMACJE ZAGRANICZNE. WAI

CZECHOSŁOWACJA.

PRAGA. 29.12. w Sali Władysławowskiej na Zamku Fraskim Zgromadzenie Federalne dokona wyboru prezydenta. O godzinie 12,45 nowy prezydent wygłosi z balkonu krótkie przemówienie. Po złożeniu przez prezydenta przyrzeczenia zabrzmiał hymn CSRS i zostanie oddana salwa z dwudziestu dział. Następnie odbędzie się defilada zamkowej jednostki wojskowej i uroczysta msza w katedrze św. Wita z udziałem nowego prezydenta i uczestników obrad Zgromadzenia Federalnego.

PRAGA. 26.12. powstał Czechosłowacki Związek Mężczyzn, który domaga się zmiany prawa rodzinnego.

PRAGA. Czechosłowackie wydawnictwo emigracyjne Arkyr w Rzymie,

ustanowiło nagrodę Roziny Jadrnej-Pokornej, długoletniej pracownicy czechosłowackiej sekcji radia Wolna Europa. Słuchacze znali ją przede wszystkim z audycji "Godziny muzyczne". Nagroda ta, przeznaczona dla młodych piosenkarzy czeskich i słowackich, bez względu na miejsce ich działania, została przyznana w tym roku Jaromirowi Nohavicy.

PRAGA. W Bukareszcie przebywa od 26 grudnia wiceminister spraw zagranicznych CSSR Sadowski. W rozmowie telefonicznej przeprowadzonej 26.12. wieczorem z przedstawicielami Forum Obywatelskiego powiedział m.in.: "Front Ocalenia Narodowego i rząd tymczasowy formują się w marszu. Wielki problem stanowi przepływ informacji wewnątrz kraju i komunikacja ze światem. Nie ma dotychczas problemów z kontaktem telefonicznym z Rumunią. Linia polityczna i główne siły nie są jeszcze wykrystalizowane. Bukareszt jest zaopatrzony w prąd i wodę. Można nabyć podstawowe artykuły spożywcze, a nawet więcej mięsa z powodu wstrzymania eksportu żywności. Panuje niepewność wokół dystrybucji leków i żywności poza Bukaresztem. W szpitalach przystępują do systematycznej pracy zagraniczni lekarze i technicy. Ciężko rannych jest niewiele. Obywatele obawiają się jeszcze ataków na szpitale i nie dowierzają lekarzom rumuńskim. W minionych dniach wojsko miało znaczne trudności z opanowaniem sytuacji, nie przejawia ono dotychczas aktywności politycznej. Udział zagranicznych jednostek był większy, niż sądzono pierwotnie. 26.12. na lotnisku w Bukareszcie wylądowało 12 samolotów z pomocą, organizacja wylądunku i dystrybucja są dobre, praca lotniska i zabezpieczenie w paliwo są również dobre. Lotniska wojskowe nie mogą tymczasem przyjmować pomocy humanitarnej.

ZSRR

BRZEŚĆ. 24.12. miejscowa rada Białoruskiego Frontu Ludowego zorganizowała wiec. Wcześniej zgłosiła władzom chęć przeprowadzenia go na głównej ulicy miasta - ul. Sowieckiej, lecz nie uzyskała zezwolenia. Władze zaproponowały pomieszczenie zamknięte. W manifestacji, która częściowo przebiegała w pomieszczeniu, częściowo pod gołym niebem, wzięło udział ok. tysiąc osób. Podnoszono białoruskie flagi narodowe oraz godło - Pogoń. W przyjętej rezolucji domagano się oficjalnego uznania BFL, zgłoszono votum nieufności dla deputowanego BSRR, I sekretarza KPB, Jefrema Sokolowa, wyrażono poparcie dla Międzyregionalnej Grupy Deputowanych oraz solidarność z walczącym przeciw komunistycznej tyranii narodem rumuńskim. Zgromadzeni zaprotestowali również przeciw podwyżce płac aparatczykom partyjnym.

GRODNO. 17.12. odbyła się I miejska konferencja BFL "Adradżeńne", w której uczestniczyło 90 delegatów z wielu zakładów produkcyjnych oraz członkowie Robotniczego Związku Białorusi. Wydano odezwę do wyborców i rezolucję na temat sytuacji politycznej kraju. Konferencja poparła Robotniczy Związek oraz ustosunkowała się do innych niezależnych organizacji samorządowych, społecznych i narodowych działających na terenie republiki.

GRODNO. 18.12. przed gmachem byłego teatru Tyzenhauza, w godzinach wieczornych BFL zwołał wiec pamięci Andrieja Sacharowa. Uczestnicy (ok. 400 osób) trzymali zapalone świece. Przemawiali: poetka białoruska D. Zagnietowa, prozaik A. Karpiuk, krytyk literacki A. Pietkiewicz, przedstawiciele BFL, Szwytkin, Bacelew i Rankkiewicz.

GRODNO. 19.12. miało miejsce spotkanie przedstawicieli BFL "Adradżeńne" oraz członków klubu "Pochodnia" z polskim

Stowarzyszeniem im. Adama Mickiewicza. Uzgodniono kierunki rozwoju nauczania języka białoruskiego i polskiego oraz nakreślono perspektywy wzajemnej współpracy. Delegacje porozumiały się co do wzajemnego poparcia i współpracy w czasie kampanii wyborczej.

TALLINN. 26.12. Nadeszły pierwsze transporty rannych z Rumunii. Ich liczba trzymana jest w tajemnicy, ponieważ poszkodowanych przewieziono do szpitala KGB, a tam cywile nie są dopuszczani.

DNIEPROPIETROWSK. 23.12. klub wyborców zorganizował wiec (za zezwoleniem władz) pod hasłem: "Los pierestrojki w naszych rękach". Władimir Sołowiew, członek Ukraińskiej Partii Narodowej w swoim wystąpieniu oświadczył m.in: "Od 1918 roku Ukraina jest kolonią imperium rosyjskiego. W kryzysie dzisiejszym przegnała, skorumpowana administracja próbuje za wszelką cenę przedłużyć swój żywot na następnych 5 lat". Ponadto przemawiali przedstawiciele ugrupowań niezależnych oraz, co warto podkreślić - kilku funkcjonariuszy miejscowej milicji pod przewodnictwem pułkownika Szaranowa. Starszy lejtenant, Siedleckij, skrupulatnie notował nazwiska występujących na wiecu kolegów.

DNIEPRODZIERZYŃSK. 24.12. Sergiej Koniew, działacz ukraińskiego "Ruchu", w swym wystąpieniu na wiecu zorganizowanym w centrum miasta nazwał 2-gi zjazd deputowanych RN ZSRR "Kolejna farsa odegrana przez aparat partyjny". "Cały przebieg zjazdu został wcześniej zaplanowany. Układ sił na zjeździe wymierzony jest w skrzydło demokratyczne, zwyciężają konserwatyści. Następuje załamanie gospodarki - kontynuował Koniew - Próby jej ratowania skazane są na fiasko, gdyż podejmowane są przez ciągle ten sam system administracyjno-nakazowy". Mówca stwierdził ponadto, iż sytuacja ekologiczna w Dnieprodzierżyńsku jest krytyczna. Coraz większe są problemy z elementarnym zaopatrzeniem ludności.

JUŻNO-SACHALINSK. 26.12. Komitet Demokratyczny na rzecz Pierestrojki zgłosił kandydatury trzech osób, które mają reprezentować komitet w miejscowych sołietach. W opinii członków Komitetu najważniejszym zadaniem na dziś jest usunięcie punktu 6 z konstytucji, mówiącego o kierowniczej roli partii. Bez tego niemożliwa jest dalsza demokratyzacja życia społecznego. Gazeta "Młoda Gwardia" po raz pierwszy opublikowała program wyborczy KD. Czytamy w nim m.in.: 1/ W oparciu o nową umowę związkową przekształcić RFSRR w federację równoprawnych republik. Każdy naród ma prawo decydowania o swym losie. 2/ Wprowadzić wielość form własności oraz system rynkowy. 3/ Przejść od rozmów o prawach - do ich przestrzegania. 4/ Wprowadzić wolność informacji, dokładnie określając granice tajemnicy państwowej. 5/ Bezwzględnie podporządkować siły zbrojne organom ustawodawczym, co zlikwiduje możliwość użycia ich przeciw narodowi. 6/ Uzależnić płace aparatu partyjnego od jego realnej efektywności. 7/ Płaca-tylko według pracy. 8/ Przyjąć ustawę o niezależnych związkach zawodowych. 9/ Wstrzymać grabież Sachalinu przez ministerstwa i resorty. Tylko społeczeństwo jest gospodarzem wyspy i tylko ono powinno korzystać z jej zasobów. 10/ Do czasu rozwiązania problemów mieszkaniowych zakazać stawiania jakichkolwiek obiektów dla administracji.

JAKUCK. 26.12. odbyła się konferencja republikańska Demokratycznego Związku na rzecz Pierestrojki. 629 delegatów z miejskich i rejonowych organizacji Jakuckiego DZP zgłaszało kandydatów na deputowanych do miejscowych sołietów.

JAKUCK. 26.12. Jakucka organizacja DZP utworzyła kolegium redakcyjne biuletynu prasowego "Pochodnia 'Glasnosti'", którego pierwszy numer ukaże się w styczniu 1990r.

LENSK (Jakucja). 24.12. miejscowy Klub Demokratyczny zdecydował o budowie miejskiej cerkwi. Potrzebę jej postawienia zgłaszało wielu mieszkańców Leńska. 27.12. odbędą się rozmowy w tej sprawie z pełnomocnikiem ds. religii Jakucji.

LENSK. 27.12. Klub Demokratyczny otrzymał osobowość prawną, a wraz z nią konto bankowe i zezwolenie na druk własnej prasy.

WĘGRY

BUDAPESZT. 26.12. na konferencji prasowej minister obrony narodowej, Ferenc Karpaty, oświadczył, że dowództwo węgierskiego lotnictwa jest w stałym kontakcie z rumuńskim dowództwem obrony przeciwlotniczej. Daje to możliwość szybkiej wymiany informacji. Jest to konieczne, ponieważ w ciągu minionych dni helikoptery Securitate wiele razy naruszały obszar powietrzny Węgier. Węgierskie Siły Powietrzne nie interweniowały, gdyż helikoptery szybko oddalały się z powrotem. Wzmocnione zostały jednostki służby przygranicznej. Ponieważ wśród ludności przygranicznej rozeszły się pogłoski, o możliwości przedostania się na teren Węgier rozproszonych oddziałów Securitate, skierowano tam milicyjne antyterrorystyczne oddziały wyposażone w nowoczesną broń.

BUDAPESZT. 27.12. dziennik "Magyar Nemet" wydrukował wstrzasająca relację Janosa Deme, emerytowanego dziennikarza węgierskojęzycznej gazety "Na przód", ukazującej się w Rumunii. Deme był świadkiem wykopywania zwłok ze zbiorowego grobu w Timisoarze (Temesvar). Wydobyto 2400 zwłok zapakowanych w worki. Okazało się, że ofiary przed zamordowaniem torturowano w bestialski sposób. Deme widział poćwiartowane zwłoki kobiet, dzieci i starców, ciało trzyletniego dziecka z rozciętym brzuchem, ciała ludzi ze spalonymi palcami.

BUDAPESZT. 27.12. przed południem Radio Bukareszt podało, że minister spraw zagranicznych Węgier, Gyula Horn, jest w stałym, ścisłym kontakcie z nowym dowództwem rumuńskim i gotów jest prowadzić rozmowy o stworzeniu nowych podstaw w stosunkach węgiersko-rumuńskich.

BUDAPESZT. 27.12. Radio Bukareszt podało, że ambasador Węgier w Bukareszcie przyjął delegację młodzieży rumuńskiej. Przedstawiciele młodzieży oświadczyli, że z zaufaniem zwracają się do narodu węgierskiego, który 33 lata temu w podobny sposób przelewał krew za wolność i demokrację.

BUDAPESZT. 27.12. o godz. 13. Radio Budapeszt podało następującą wiadomość: Rumuńska Rada Ocalenia Narodowego powołała sądy doraźne. Będą one w trybie przyspieszonym wydawać wyroki na wszystkich, którzy do popołudnia 28.12. nie złożą broni.